

Besvaret af Lisbeth Pedersen

Organisation: Allerød Kommune

E-mail: lipe@alleroed.dk

Praksisplanens del om kapacitet og tilgængelighed

Praksisplanen indeholder anbefalinger til den fremtidige praksisstruktur og tilgængeligheden i kiropraktorpraksis. Desuden indgå anbefalinger om sikring af ligelig adgang for patienterne gennem en hensigtsmæssig geografisk fordeling. Endelig behandles praksisfællesskaber med andre sundhedsfaglige aktører.

Kommentarer:

Allerød Kommune har taget kapacitet og tilgængelighed til efterretning.

Praksisplanens udviklingsdel – samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen

Kiropraktorpraksis er en specialiseret sundhedsaktør med fokus på bevægeapparatet. Der er behov for samarbejde om det samlede patientforløb med andre aktører, der behandler på dette område. Denne del af praksisplanen indeholder anbefalinger om samarbejdet med almen praksis og speciallægepraksis samt kommunerne. Desuden berøres mulighed for øget samarbejde med hospitalerne, herunder udveksling af billeddiagnostik og forsøgsprojekt om direkte henvisningsret til reumatologisk afdeling.

Kommentarer:

Allerød Kommune hilser fokus på samarbejde velkommen, - og ser at det er væsentligt ift borgergrupper, der håndteres på tværs fx patientforløb borgere.

Praksisplanens udviklingsdel – om udvikling af kvalitet i kiropraktor-praksis

Praksisplanen angiver anbefalinger til, hvordan Region Hovedstaden ønsker at arbejde med implementering af nationale kvalitetsinitiativer, styrke it-indsatsen samt fremme patientsikkerhed og forskning.

Kommentarer:

Allerød Kommune har ingen kommentarer.

Øvrige kommentarer til praksisplanen eller høringen:

-

25. januar 2013

Koncern Plan og Udvikling
Enhed for Praksisplanlægning
Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Høringssvar til praksisplan for kiropraktik 2013-2016

Københavns Kommune har modtaget praksisplan for kiropraktik 2013-2016 til høring..

Sundheds- og Omsorgsudvalget i Københavns Kommune blev orienteret om praksisplanen på et møde d. 24. januar 2013.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune finder, at udkastet til praksisplan for kiropraktik indeholder gode anbefalinger og berører flere relevante problemstillinger. Det påskønnes, at der er en kobling til Sundhedsprofilens oplysninger, samt at praksisplanen rummer flere målsetninger og tiltag til at fremme sammenhængende patientforløb for rygpatienter.

Københavns Kommune har en række bemærkninger til praksisplanens anbefalinger ud fra følgende perspektiver.

Borgerperspektiv

Københavns Kommune støtter praksisplanens målsetning om at sikre alle borgere lige adgang til kiropraktiske ydelser. I praksisplanen knyttes det lave forbrug af kiropraktiske ydelser i områder med høj forekomst af rygproblemer til patienters høje egenbetaling. Københavns Kommune efterspørger konkrete redskaber til at sikre lige adgang og fremme social lighed i sundhed. Her er det vigtigt at være opmærksom på overlap til andre ydelser i praksissektoren – fx fysioterapeutiske ydelser.

Københavns Kommune bifalder praksisplanens målsetning om at sikre klinikkernes tilgængelighed for handicappede borgere. For at sikre konkret og fremadrettet opmærksomhed på dette område bør handlicappede adgangs- og toiletforhold være en betingelse for godkendelse af flytning.

Fagligt perspektiv

Københavns kommune støtter praksisplanens betoning af at fremme sammenhængende patientforløb i kiropraktik herunder et tættere samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen. Praksisplanen opfylder Københavns Kommunes efterspørgsel efter øget opmærksomhed på samarbejdet mellem kiropraktorpraksis og kommunerne. Københavns Kommune støtter en målrettet videreudvikling af det brede samarbej-

Direktionen
Sjællandsgade 40
Anneks 1
2200 København N

Telefon
33 66 23 26

E-mail
ZR2P@sul.kk.dk

EAN nr. 5798009290205
www.kk.dk

de, og opfordrer til regional understøttelse af etablering af praksisfællesskaber med andre praksisområder.

Københavns Kommune vurderer, at praksisplanens tiltag vedr. kvalitetsudvikling og øget patientinformation heriblandt systematisk registrering af utilsigtede hændelser (UTH) kan bidrage til at ensarte kvaliteten i de kiropraktiske ydelser, skabe gennemsigtighed og sikre sammenhængende patientforløb.

Københavns Kommune støtter kiropraktorerens deltagelse i Praksis-sektorens Forskningsråd med henblik på at fremme kiropraktisk forskning i praksissektoren. På rygområdet mangler der fortsat forskning inden for alle relevante aspekter.

Økonomisk perspektiv

Københavns Kommune støtter, at kapaciteten løbende vurderes frem til 2016.

Københavns Kommune ser frem til, at arbejdet med implementeringen af anbefalingerne i Praksisplan for kiropraktik 2013-2016 påbegyndes. Københavns Kommune delager gerne aktivt i dette arbejde.

Med venlig hilsen

Administrerende direktør
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Københavns Kommune

TÅRNBY KOMMUNE
Arbejdsmarkeds- og Sundhedsforvaltningen

Region Hovestaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Dato
15.01.2013

Deres ref.

Vores ref.
2910327
2927865

Direkte nr.
3247 1438
MTA

Praksisplan på kiropraktikområdet

Tårnby Kommunes svar på høring vedrørende kiropraktik fremgår af vedlagte svar-skema.

Har De spørgsmål i forbindelse hermed er De velkommen til at kontakte afdelingsleder Michael Thamdrup på tlf. nr. 3247 1438.

Venlig hilsen

Jette Jacobsen
Udvælgelsesformand

Kim A. Madsen
Forvaltningschef

Tårnby Rådhus
Anager Landevej 76
2770 Kastруп

Telefon 3247 1111
Telefax
Bank 6505 3050331007

Mandag-onsdag 10-14.00
Tors. 10-17.30, Fre. 10-13.30
I øvrigt tidsbestilling efter aftale

E-mail adresse:
kommunen@taarnby.dk
Internet: www.taarnby.dk

Besvaret af

Organisation: Arbejdsmarkeds- og Sundhedsforvaltningen, Tårnby Kommune

E-mail: omsorg@taarnby.dk

Praksisplanens del om kapacitet og tilgængelighed

Kommentarer:

Tårnby Kommune tilskynder en hensigtsmæssig geografisk fordeling af kiropraktorpraksis, således at det sikres, at Tårnby Kommunes borgere/patienter også har en ligelig adgang til behandling sammenlignet med regionens borgere iverigt.

Tårnby Kommune støtter ligeledes sikring af tilgængelighed for borgere med handicap.

Praksisplanens udviklingsdel – samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen

Kommentarer:

Tårnby Kommune tilslutter sig anbefalinger om øget samarbejde mellem almen praksis, speciallægepraksis, hospitalerne og kommunerne, da det forventes at medvirke til en smidiggørelse af sektorovergange for borgerne. For kommunerne gælder, at accelererende patientforløb medfører et øget pres på sundhedsopgaver i kommunerne, hvorfor kommunikation og samarbejde mellem aktørerne er af væsentlig betydning i sikringen af gode patientforløb.

Praksisplanens udviklingsdel – om udvikling af kvalitet i kiropraktorpraksis

Kommentarer:

Tårnby Kommune støtter generelt kvalitetsudvikling på sundhedsområdet.

Øvrige kommentarer til praksisplanen eller høringen:

I det omfang praksisplanen på kiropraktikområdet medfører øgede sundheds- og administrative udgifter for kommunerne, forventer Tårnby Kommune at blive indkaldt til en reel forhandling i forhold til økonomi på området.

Besvaret af
Organisation:

Gentofte Kommune

E-mail: ribh@gentofte.dk

Praksisplanens del om kapacitet og tilgængelighed

Praksisplanen indeholder anbefalinger til den fremtidige praksisstruktur og tilgængeligheden i Kiropraktorpraksis. Desuden indgå anbefalinger om sikring af ligelig adgang for patienterne gennem en hensigtsmæssig geografisk fordeling. Endelig behandles praksisfællesskaber med andre sundhedsfaglige aktører.

Kommentarer:

Gentofte Kommune har noteret sig, at der med praksisplanens anbefalinger lægges op til en praksisstruktur, som kan bidrage til at sikre, at der ikke kommer overkapacitet på området i Region Hovedstaden.

Praksisplanens udviklingsdel – samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen

Kiropraktorpraksis er en specialiseret sundhedsaktør med fokus på bevægeapparatet. Der er behov for samarbejde om det samlede patientforløb med andre aktører, der behandler på dette område. Denne del af praksisplanen indeholder anbefalinger om samarbejdet med almen praksis og speciallægepraksis samt kommunerne. Desuden berøres mulighed for øget samarbejde med hospitalerne, herunder udveksling af billeddiagnostik og forsøgsprojekt om direkte henvisningsret til reumatologisk afdeling.

Kommentarer:

Gentofte Kommune bemærker, at det med praksisplanen tilkendegives, at der skal være et egentligt samarbejde med de respektive kommuner. Gentofte Kommune ser frem til at gå ind i en dialog om rammerne for et fremtidigt samarbejde inden for relevante behandlingsområder. Et sådant samarbejde kunne i første omgang effektueres i forbindelse med implementering af forløbsprogram for lænderyglidelser.

**Praksisplanens udviklingsdel – om udvikling af kvalitet i
kiropraktørpraksis**

Praksisplanen angiver anbefalinger til, hvordan Region Hovedstaden ønsker at arbejde med implementering af nationale kvalitetsinitiativer, styrke it-indsatsen samt fremme patientsikkerhed og forskning.

Kommentarer:

Gentofte Kommune har ingen kommentarer til praksisplanens del om udvikling af kvalitet i kiropraktørpraksis.

Øvrige kommentarer til praksisplanen eller høringen:

Gentofte Kommune har ingen øvrige kommentarer til praksisplanen eller høringen i øvrigt.

3400 Hillerød

Fra: Morten Skafte [mailto:Morten.Skafte@glostrup.dk]

Sendt: 7. december 2012 14:34

Til: Koncern Praksis Fællespostkasse

Emne: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden- Glostrup Kommune

Hej!

Glostrup Kommune har ikke nogle bemærkninger til praksisplan for kiropraktik.

Med venlig hilsen

Morten Skafte
Drifts- og udviklingskonsulent
Center for Kultur og Idræt
Glostrup Kommune
Tlf.nr.: 4323 6544
Email: morten.skafte@glostrup.dk

Fra: Glostrup Kommune

Sendt: 30. november 2012 12:27

Til: Center for Kultur og Idræt

Emne: VS: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden

---

Fra: Jonas Engberg Lind [mailto:]

Sendt: 30. november 2012 11:05

Til: Jonas Engberg Lind

Emne: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden

Til kommunerne i Region Hovedstaden

Se venligst vedhæftede brev og høringsudkast til praksisplan for kiropraktik.

Venlig hilsen

Jonas Engberg Lind
Planlægningskonsulent

Besvaret af

Organisation: .

Høje-Taastrup kommune, Sundheds og omsorgscentret

E-mail:

konnyri@htk.dk

Praksisplanens del om kapacitet og tilgængelighed

Praksisplanen indeholder anbefalinger til den fremtidige praksisstruktur og tilgængeligheden i kiropraktorpraksis. Desuden indgå anbefalinger om sikring af ligelig adgang for patienterne gennem en hensigtsmæssig geografisk fordeling. Endelig behandles praksisfællesskaber med andre sundhedsfaglige aktører.

Kommentarer:

Det ses som en fordel at der sker en vurdering af såvel kapacitet, patientgrundlag samt sundhedsmæssig ulighed i forhold til såvel nyredesttelsler som flytning/ændring i den nuværende kapacitet.

Herudover er det af samarbejds-mæssige grunde en fordel, at der etableres fællesskaber ift. behandlingsindsatser, således at der arbejdes væk fra enkelt praksis og hen mod praksisfællesskaber, såvel ift. kiropraktik som til andre tilbud under sygesikringen.

Herudover er det meget vigtigt med fokus på tilgængelighed og handicap egne klinikker.

Praksisplanens udviklingsdel – samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen

Kiropraktorpraksis er en specialiseret sundhedsaktør med fokus på bevægeapparatet. Der er behov for samarbejde om det samlede patientforløb med andre aktører, der behandler på dette område. Denne del af praksisplanen indeholder anbefalinger om samarbejdet med almen praksis og speciallægepraksis samt kommunerne. Desuden berøres mulighed for øget samarbejde med hospitalerne, herunder udveksling af billeddiagnostik og forsøgsprojekt om direkte henvisningsret til reumatologisk afdeling.

Kommentarer:

Hvis kiropraktorerne skal være medspillere ift. forløbsprogrammer for lænderyg lidelser er det vigtigt, at der etableres et samarbejde på tværs af de involverede parter i behandling af disse lidelser. Dels for at forløbsprogrammet følles helt ud samt for at sikre at der ikke sker overlap mellemde forskellige behandlere.

Det ses som en stor fordel, hvis der kan deles viden om f.eks røntgen undersøgelser på tværs af sundhedssektoren.

I forhold til gennemførelse af et afgrænset udviklingsprojekt for kiropraktorer med mulighed for direkte henvisning efter de henvisningskriterier, der fremgår af forløbsprogrammet bør det vurderes,

hvorvidt denne procedure skal afprøves på alle parter som involveres i forløbsprogrammet og ikke kun for kiropraktorer. Hvis denne adgang kun er en mulighed hos en enkelt behandlergruppe, vil der ske en forskelsbehandling ift. patienternes mulighed for yderligere undersøgelser.

Praksisplanens udviklingsdel – om udvikling af kvalitet i kiropraktor-praksis

Praksisplanen angiver anbefalinger til, hvordan Region Hovedstaden ønsker at arbejde med implementering af nationale kvalitetstiltag, styrke it-indsatsen samt fremme patientsikkerhed og forskning.

Kommentarer:

Det er vigtigt at der arbejdes ud fra et evidensbaseret grundlag, samt at der arbejdes med en vis form for standardisering af ydelserne indenfor de forskellige grupper i sundhedsvæsenet.

Øvrige kommentarer til praksisplanen eller høringen:

Den elektroniske kommunikation mellem parterne i sundhedssektoren og dermed fokus på IT og samkøring mellem systemer bør have meget høj prioritet.

Fra: Per Tostenæs (GLO ekstern kontakt)
Sendt: 3. december 2012 09:24
Til: Jonas Engberg Lind
Emne: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik

Kære Jonas Engberg

Ishøj kommune har ingen kommentarer til ovenstående.

Med venlig hilsen

Per Tostenæs
Centerchef
Ishøj kommune
Store Torv 20
2635 Ishøj
mail pto@ishoi.dk
Telefon 43 57 75 92 ell. 20 15 85 69

Fra: Anne Kyung Nielsen [akn10@helsingor.dk]
Sendt: 11. december 2012 11:45
Til: Jonas Engberg Lind
Cc: Kirsten Pedersen
Emne: VS: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden
Vedhæftede filer: Høringsskema.doc; Høringtbrev.pdf; Høringsskema praksisplan kiropraktik.pdf

Kære Jonas

Helsingør Kommune har ikke nogen bemærkninger til praksisplanen.

Med venlig hilsen

Anne Kyung Nielsen
Områdeleder
Helsingør Kommune
Center for Borgerervice, IT og Digitalisering
Birkedalsvej 27
3000 Helsingør
Tlf.: 4928 3195
E-mail: akn10@helsingor.dk
Web: www.helsingorkommune.dk
LinkedIn: <http://www.linkedin.com/in/annekyungnielsen>
Twitter: @annekyung2009

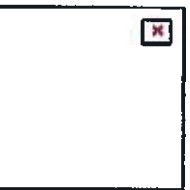
Fra: Kirsten Pedersen
Sendt: 5. december 2012 11:55
Til: Anne Kyung Nielsen
Emne: VS: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden

---

Fra: Jane Sørensen
Sendt: 5. december 2012 11:27
Til: Post til BID-pension
Emne: VS: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden

---

Fra: Katharina Lilja
Sendt: 3. december 2012 10:07
Til: Post til BIK
Emne: VS: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden

Med venlig hilsen

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Tine Nielsen [mailto:tn@fysio.dk] På vegne af Region Hovedstaden

Sendt: 31. januar 2013 11:52

Til: Koncern Praksis Fællespostkasse

Emne: Høring på praksisplan for kiropraktik

Danske Fysioterapeuter har med interesse læst praksisplanen for kiropraktik.

Vi har ikke nogle kommentarer til selve planen, men den har givet inspiration til hvordan man kan udvikle praksisplanen på det fysioterapeutiske område, eksempelvis med årlig kapacitetsvurdering.

Med venlig hilsen

Tine Nielsen
Regionsformand
Region Hovedstaden
Danske Fysioterapeuter
Nørre Voldgade 90
1358 København K

Tlf.: 3535 2707

E-mail: hovedstaden@fysio.dk

Web: <http://hovedstaden.fysio.dk>

(Embedded image moved to file: pic19718.gif)

Denne e-mail indeholder fortrolig information. Hvis du ikke er den rette modtager af denne e-mail eller hvis du modtager den ved en fejltagelse, beder vi dig venligst informere afsender om fejlen ved at bruge svarfunktionen. Samtidig bedes du slette e-maillen med det samme uden at videresende eller kopiere den.

Fra: Jeppe Sørensen - DH [mailto:js@handicap.dk]

Sendt: 31. januar 2013 15:56

Til: Koncern Praktis Fællespostkasse

Cc: Stig Langvad - DH

Emne: VS: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden

Til: Region Hovedstaden

Danske Handicaporganisationer har desværre ikke ressourcer til at gå ind i en vurdering af selve indholdet af planlægningen, men vi finder det stærkt utilfredsstillende, at 50 % af de private – men delvist offentligt finansierede klinikker – fortsat er utilgængelige og at hele 68 % af klinikkerne ikke har tilgængelige toiletforhold.

Vi vil i øvrigt henvise til vores nylige høringssvar vedr. almen praksis, der beskriver nogle konkrete forslag til løsning af tilgængelighedsproblemerne i praksissektoren:

<http://www.handicap.dk/dokumenter/hoeeringssvar/hoeering-praksisudviklingsplan-for-almen-praksis-i-region-hovedstaden/?searchterm=almen%20praksis>

Med venlig hilsen | Sincerely

Stig Langvad

Formand | Chairman

Danske Handicaporganisationer (DH)

Disabled Peoples Organisations Denmark (DPOD)

Medlem af Komiteen under Handicapkonventionen

Blekinge Boulevard 2

Dk-2630 Taastrup

T: +45 3675 1777

D: +45 3638 8528

M: +45 4038 0636

Email: stla@nypost.dk | sl@handicap.dk

Web: www.handicap.dk

Danske Handicaporganisationer

Fra: Danske Handicaporganisationer - DH

Sendt: 4. december 2012 09:35

<http://server1.rho.fsd.csc.dk/reghop/getdocument.asp?errTemplate=errorDescription.t...> 18-02-2013

Besvaret af

Organisation: Danske Handicaporganisationer (*Vedr. almen praksis*)

E-mail: js@handicap.dk

Praksisudviklingsplanens del om kapacitet og tilgængelighed

Praksisplanen indeholder en række anbefalinger til udviklingen af den fremtidige praksisstruktur og tilgængeligheden i lægepraksis.

Vedrørende tilgængelighed har der ikke kunnet opnås enighed mellem PLO-Hovedstaden og Region Hovedstaden om fælles mål for den fremtidige indsats.

Kommentarer:

Det fremgår af praksisplanen, at tilgængelighed for personer med handicap har været et indsatsområde i sidste planperiode og at akutanalysen viser, at kun 16 % af regionens lægepraksis opfylder analysens kriterier for tilgængelighed. Det fremgår endvidere, at parterne er uenige om, hvordan tilgængeligheden skal forbedres, men at drøftelserne vil fortsætte i den kommende planperiode.

DH vil gerne kvittere for, at tilgængelighedsproblemerne er gjort mere synlige i denne praksisplan, og at der hermed er kommet øget fokus på, hvad man kan gøre for at forbedre tilgængeligheden. DH finder det dog dybt utilfredsstillende, at Region Hovedstaden fortsat ikke er kommet længere i denne sag på trods af, at tilgængelighed har været et indsatsområde i både den nuværende og tidligere planperioder.

Den manglende tilgængelighed betyder, at personer med handicap har dårligere adgang til almen praksis end resten af befolkningen – på trods af at mange personer med handicap har større behov for sundhedsvæsenet end gennemsnittet. Problemerne betyder også, at mange personer med handicap reelt er afskåret fra frit at kunne vælge deres praktiserende læge på lige fod med andre borgere – simpelthen fordi der i nogle tilfælde ikke findes tilgængelige alternativer i nærområdet. DH vil på det kraftigste opfordre parterne til at finde en løsning, der fremadrettet kan løse problemerne med tilgængelighed til almen praksis.

Den manglende tilgængelighed er reelt diskrimination af personer med handicap og i strid med handicapkonventionens artikel 9, der forpligter Danmark til, "*... at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til de... faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden.*" Konventionen understreger specifikt, at dette også gælder for "sygehuse og andre sundhedsfaciliteter". Det betyder i praksis, at Danmark er forpligtet til at

tage initiativ til at fjerne de tilgængelighedsræssige barrierer for lige adgang til de praktiserende læger.

DH støtter derfor fuldt op om, at tilgængelighed for personer med handicap fremover skal være en forudsætning for godkendelse af flytning og etablering af nye praksis samt ved ombygninger, samt at tilgængelighed defineres, så der opnås en ensartet forståelse af, hvad tilgængelighed er. Det er ikke afgørende for DH, om dette sikres i regi af de centrale overenskomstforhandlinger eller i de enkelte regioner, men i lyset af den manglende udvikling på området er det ikke tilstrækkeligt, at parterne blot vil "fortsætte drøftelserne" om tilgængelighed i Samarbejdsudvalget for almen praksis.

Tilgængelighed omfatter ifølge FN's Handicapkonvention tilgængelighed for alle mennesker med funktionsnedsettelse. Det betyder i praksis, at adgangsforhold og anvendelse af lokalerne/sundhedsydelseerne skal være egnede for patienter med et:

- Bevægelseshandicap (de fysiske rammer).
- Hørehandicap (bl.a. tydelig kommunikation, teleslynge og adgang til tegnsprogstolk).
- Synshandicap (bl.a. tilgængelig information, fx pr. lyd og som tilgængelig tekst via computer/skærm læserprogram).

Tilgængelighedskrav ift. personer med et bevægelseshandicap (kørestols-, rollator- og stokkebrugere) handler primært om:

- Niveaufri adgang (ingen trin eller trapper hverken ude eller inde, medmindre der er elevator fra jordniveau til lægens hoveddør).
- Handicaptollet (se Dansk Standard 3028 s. 49)
- Brede døre (mindst 9D fri åbning 0,77 m, jfr. Dansk Standard 3028 s. 100). Ingen eller meget lave og affasede dørtrin. Manøvrepads i klinikken.
- Handicapparkeringsplads (Dansk Standard 3028 s. 27 ff.).

Henvisninger til bygningslovgivning og BR 10 (Bygningsreglementet) kan ikke stå alene. Tilgængelighedskravene, herunder de krav, der er formuleret som funktionskrav, uddybes i SBI's såkaldte tjeklister (se mere på www.sbi.dk). Bygningsreglement og tjeklister er ligeledes sammenskrevet i Anvisning om Bygningsreglement 2010 (SBI-anvisning 230). Heri gives konkrete anvisninger med bl.a. detaljerede krav til p-pladser, adgangsveje, indgangsforhold samt indretning af tilgængelige toiletter.

I kan læse mere om forskellige retningslinjer vedr. tilgængelighed til information og kommunikation for bl.a. personer med høre- og synshandicap på følgende link til DH's hjemmeside:

http://www.handicap.dk/politik/tilgaengelighed/fakta/copy_of_ikt/retningslinjer

Problemerne med manglende tilgængelighed forstærkes af, at patienterne i dag ikke har adgang til retvisende information om tilgængeligheden til de enkelte klinikker. Mange erfaringer fra DHS bagland viser således, at klinikernes egne praksisdeklarationer på sundhed.dk ikke er retvisende for de faktiske forhold. Og erfaringerne fra dette og andre områder viser, at selvregistrering og anbefaling af, at lægerne selv gør en stærkere indsats, ikke er tilstrækkeligt til at skabe de nødvendige forbedringer.

DH vil i stedet anbefale, at de eksisterende lægepraksis lader sig registrere af en ekstern samarbejdspartner med de rette forudsætninger for at lave en retvisende og ensartet registrering baseret på eksisterende retningslinjer og lovgivning, fx organisationen God Adgang. Det vil både sikre en ensartet definition af tilgængelighed og sikre borgerne den retvisende information, der er nødvendig for, at de kan finde frem til en tilgængelig praksis. DH vil i den forbindelse gerne henvise til samarbejdet mellem Danske Fysioterapeuter og God Adgang, som med fordel kan bruges som inspiration for det resterende praksisområde.

Med udgangspunkt i ovenstående har DH følgende ændringsforslag til praksisplanens konkrete målsætninger og anbefalinger, der gerne både skulle medvirke til at forbedre tilgængeligheden samt give patienterne retvisende information om tilgængeligheden:

Mål – Tilgængelighed for personer med handicap

- Almen praksis er tilgængelig for personer med handicap
- Patienterne har adgang til information om tilgængelighed i praksis for personer med handicap

Anbefalinger

- at samarbejdsudvalget reviderer vejledningen for afgørelser om flytning og etablering af ny praksis samt ombygninger af klinikker, så tilgængelighed for personer med handicap bliver et kriterium for godkendelse.
- at samarbejdsudvalget indgår aftale med relevante aktører om en ensartet og retvisende registrering af tilgængeligheden til almen praksis i Region Hovedstaden, som kobles til praksisdeklarationen på sundhed.dk. Dette skal sikre, at der fremover er ensartet forståelse af og information om tilgængeligheden for personer med handicap – til gavn for patienter og for det fremadrettede arbejde med at forbedre tilgængeligheden.
- at samarbejdsudvalget årligt følger op på tilgængelighed til praksis for personer med handicap mhp. at sikre en fortsat forbedring af tilgængeligheden.
- at etablere et samarbejde mellem relevante aktører med henblik på at kortlægge og nedbryde praktiske barrierer for flytning til velegnede

lokaler.

I forhold til forbedringen af tilgængeligheden findes der en række mulige tiltag. For at sikre en positiv udvikling bør ovenstående anbefalinger suppleres med konkrete tidsfrister for de nødvendige forbedringer samt præcisering af ansvar. Herudover bør der indføres afskrivninger, som nedsætter "goodwill", hvis forbedringer ikke indføres. Tiltagene bør suppleres med positive incitamenter for at etablere bedre tilgængelighed, fx "straks-afskrivning" på investeringer i tilgængelighedsforanstaltninger samt tilskud hertil fra regionen.

De positive virkemidler bør kun være gældende i en kortere periode på f.eks. 5 – 7 år for at sætte pres på den nødvendige udvikling.

Uden såvel "positive" som "negative" incitamenter vil manglende tilgængelighed ved afståelse af lægepraksis blive nedarvet uændret i generation efter generation, og det kan og bør hverken lægestanden, regionen eller mennesker med handicap leve med.

Problematikken har efterhåndende været kendt, beskrevet og beklaget i de sidste godt 40 år, uden at der er sket væsentlige forbedringer. Nu skal der vedtages planer, der forbedrer tilgængeligheden på dette område – ganske som det er tilfældet på alle andre samfundsområder i disse år.

Rent formuleringsmæssigt vil vi i øvrigt foreslå, at praksisplanen gennemgående benytter begreberne "tilgængelighed" og "personer med handicap" i stedet for "handicappede", "handicaptilgængelighed" og "handicapadgang".

Besvaret af

Organisation:

Hillerød Hospital

E-mail:

karen.gliese.nielsen@regionh.dk**Praksisplanens del om kapacitet og tilgængelighed**

Praksisplanen indeholder anbefalinger til den fremtidige praksisstruktur og tilgængeligheden i kiroraktorpraksis. Desuden indgår anbefalinger om sikring af ligelig adgang for patienterne gennem en hensigtsmæssig geografisk fordeling. Endelig behandles praksisfællesskaber med andre sundhedsfaglige aktører.

Kommentarer:**Praksisplanens udviklingsdel – samarbejde med det øvrige sundheds-
væsen**

*Kiroraktorpraksis er en specialiseret sundhedsaktør med fokus på bevægeapparatet. Der er behov for samarbejde om det samlede patientforløb med andre aktører, der behandler på det-
te område. Denne del af praksisplanen indeholder anbefalinger om samarbejdet med almen
praksis og speciallægepraksis samt kommunerne. Desuden berøres mulighed for øget samar-
bejde med hospitalerne, herunder udveksling af billeddiagnostik og forsøgsprojekt om direkte
henvisningsret til reumatologisk afdeling.*

Hillerød Hospitals kommentarer:

Billeddiagnostisk afdeling benytter i dag muligheden for at rekvirere billeder fra kiroraktor, for at undgå dobbeltundersøgelser (når der er opmærksomhed på, at der er billeder fra en kiroraktisk klinik).

Hillerød Hospital anbefaler, at det kommer til at fremgå af teksten at det sam-
me kan gøre sig gældende den anden vej; at billeder taget på en hospitals-
røntgenafdeling også kan indgå som element i en kiroraktisk undersøgelse,
for at undgå dobbeltundersøgelser.

Praksisplanens udviklingsdel – om udvikling af kvalitet i kiropraktor-

praksis

Praksisplanen angiver anbefalinger til, hvordan Region Hovedstaden ønsker at arbejde med implementering af nationale kvalitetstiltag, styrke it-indsatsen samt fremme patientsikkerhed og forskning.

Kommentarer:

Øvrige kommentarer til praksisplanen eller høringen:

Fra: Lisbeth Frilisenbach

Sendt: 3. januar 2013 09:29

Til: Koncern Praksis Fællespostkasse

Emne: Høring vedr. praksiskplan for kiropraktik

Hvidovre Hospital finder rapporten fin og har ikke specielle kommentarer.

Blot undrer det, at i bilag 3, hvor planområde Syd beskrives er Glostrup Hospital ikke medtaget, og det må vel være dem med reumatologi og Rygcenter, der har størst berøringsflade med kiropraktorerne.

Venlig hilsen

Torben Mogensen

Vicedirektør

Amager og Hvidovre Hospital

tlf. 3862 2526

Twitter: @mogensentorben

Denne e-mail indeholder fortrolig information. Hvis du ikke er den rette modtager af denne e-mail eller hvis du modtager den ved en fejltagelse, beder vi dig venligst informere afsender om fejlen ved at bruge svarfunktionen. Samtidig bedes du stille e-mailed med det samme uden at videresende eller kopiere den.

<http://server1.rho.fsd.csc.dk/reghop/getdocument.asp?errTemplate=errorDescription.t...> 18-02-2013

Fra: Mette Christensen
Sendt: 27. januar 2013 12:03
Til: Jonas Engberg Lind
Cc: Ane Friis Bendix
Emne: Tilbagemelding fra BBH/FRH vedr. høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden
Vedhæftede filer: Høringskema.doc; Høringsbrev.pdf; Høringsudkast praksisplan kiropraktik.pdf
docId: <http://server1.rho.fsd.csc.dk/reghop/DOK1151494>
Sj: 1

Kære Jonas Engberg Lind

Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler har ingen bemærkninger til udkast til praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden, der har været til høring i relevante afdelinger.

Med venlig hilsen

Mette Christensen
Sekretariatschef

Direkte tlf.: 3531 6749
E-mail: Mette.Christensen.04@regionh.dk

Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
Direktionssekretariat

Fra: Jonas Engberg Lind
Sendt: 30. november 2012 11:07
Til: Jonas Engberg Lind
Emne: Høring vedr. praksisplan for kiropraktik i Region Hovedstaden

Til hospitaler og psykiatri i Region Hovedstaden

Se venligst vedhæftede brev og høringsudkast til praksisplan for kiropraktik. Hospitaler, der er fusioneret for nylig, eller som står over for at skulle fusioneres fra 1. januar 2013, må selvfølgelig meget gerne afgive fælles hørings svar med den part, man fusioneres med.

Venlig hilsen

Jonas Engberg Lind
Planlægningskonsulent

Direkte: +45 38 66 53 42
Mail: jonas.engberg.lind@regionh.dk

Region Hovedstaden
Enhed for udvikling
Koncern Praksis
Kongens Vænge 2, Blok D
3400 Hillerød

Tlf.: +45 38 66 50 00.
Web: www.regionh.dk

Denne e-mail indeholder fortrolig information. Hvis du ikke er den rette modtager af denne e-mail eller hvis du modtager den ved en fejltagelse, beder vi dig venligst informere afsender om fejlen ved at bruge svarfunktionen. Samtidig bedes du slette e-maillen med det samme uden at videregende eller kopiere den.